

Inbreng voor debat Tweede Kamer op 6 maart over asbestbeleid **Asbestverwijderingsbranche groot voorstander van risicogericht asbestbeleid**

De asbestverwijderingsbranche heeft de Tweede Kamer fracties de achterliggende tijd regelmatig geïnformeerd over diverse asbestdossiers. Wij vatten onze vier hoofdpunten hieronder kort samen. Als bijlage is achtergrondinformatie bijgevoegd.

- 1. Wij zijn voor een risicogericht asbestbeleid!** Beschermende maatregelen moeten worden afgestemd op de mate van blootstelling. Soms zijn bepaalde arbeidshygiënische maatregelen niet nodig. Juist in een risicogericht asbestbeleid is borging van veilig en gezond werken extra belangrijk. Het vraagt om professionaliteit en vakmanschap van werkgevers en werknemers in de asbestsanering. Het systeem van de certificatie van bedrijven en personen die asbest verwijderen en de onafhankelijke eindbeoordeling na sanering uitvoeren, borgt professionaliteit en vakmanschap.
- 2. Proportioneel asbestbeleid: wees zuinig op het risicobewustzijn over asbest!** We hebben decennialang hard gewerkt aan het vergroten van het risicobewustzijn voor asbest. Bij een verantwoord risicogericht asbestbeleid hoort behoedzaamheid en focus op veilig en gezond werken. Onnodige regels moeten worden afgeschaft, maar dat moet zorgvuldig en afgewogen gebeuren. We zijn daarom zeer bezorgd over de opstelling van Aedes naar aanleiding van het vandaag gepubliceerde onderzoek naar 'Gezondheidsrisico's in verschillende asbestblootstellingssituaties en de kosten van bijbehorend beschermingsbeleid'¹. Aedes stelt dat *"de risico's veelal verwaarloosbaar"* zijn en *"beschermingsmiddelen niet noodzakelijk"* zijn. Deze ongenueanceerde stellingname van Aedes doet onrecht aan het belang van de bescherming van onze werknemers, die dagelijks aan de slag zijn met asbestsanering en worden blootgesteld aan een levensgevaarlijke stof. Verder onderschat Aedes het belang van de borging van veilig en gezond werken en verdraait zij de feiten.
- 3. De asbestverwijderingsbranche doet concrete voorstellen!**
De asbestverwijderingsbranche heeft concrete voorstellen gedaan die direct bijdragen aan veilig en gezond werken in de asbestsanering. Deze kunnen op korte termijn worden ingevoerd en versnellen de saneringsoperatie. Enkele voorstellen worden nu door het Ministerie van SZW ingevoerd, maar het gaat niet snel genoeg! Quick wins raken verstrikt in overleg en procedures. Waarom is nog steeds niet geregeld dat bij de sanering van asbestdaken een werkbak aan de hijskraan mag worden gebruikt? Dat is veiliger en goedkoper!
- 4. Voor het saneren van asbesthoudende vensterbanken** hebben wij voorstellen gedaan voor wijziging van het Certificatieschema Asbest. Bij het zorgvuldig verwijderen van bepaalde vensterbanken (die zonder breuk kunnen worden losgemaakt) is geen containment of adembescherming nodig. Deskundigheid en zorgvuldigheid is bij deze werkmethode cruciaal. Wij pleiten er bij SZW voor om dit per 1 april 2019 in het Certificatieschema Asbest op te nemen. Dat leidt tot kostenbesparing zonder in te leveren op (de borging van) veilig en gezond werken.

¹ Op korte termijn zullen wij inhoudelijk reageren op het rapport 'Gezondheidsrisico's in verschillende asbestblootstellingssituaties en de kosten van bijbehorend beschermingsbeleid', ook in relatie tot beleid, wettelijke kaders en advies Gezondheidsraad (2010).

BIJLAGE met achtergrondinformatie

“Aedes verdraait de feiten over asbestsanering om geld te besparen”

Over asbest heeft iedereen een mening. Hoe stilliger de mening, hoe meer aandacht. Dat is de opstelling van Aedes. Zij stelt in de media dat de asbestverwijderingsbranche de regels zelf bedenkt en dat de ‘slager zijn eigen vlees keurt’. Dat is onwaar. Het certificatiestelsel staat voor onafhankelijk toezicht binnen wettelijke kaders. Aedes is intensief betrokken bij de overleggen met het Ministerie van SZW en Ascert. Aedes is dus mede verantwoordelijk voor het beleid.

Medio 2018 hebben wij hiervoor de aandacht gevraagd in ons bericht **“Aedes verdraait de feiten over asbestsanering om geld te besparen”**. Aedes stelt dat er “miljarden” teveel worden verdiend in de asbestverwijdering. Dat is onzin. De totale omzet van asbestverwijderingsbedrijven bedraagt niet eens een miljard euro per jaar.

Aedes is niet bereid om te investeren en samen te werken in een stelsel voor een doelmatige asbestverwijdering waarin veilig en gezond werken geborgd is. Dat is jammer en contraproductief. Samenwerking is nodig voor een verantwoord risicogericht asbestbeleid!

Wat wil Aedes?

Wat Aedes wil is de verwijdering van asbest buiten het wettelijke stelsel van de borging van veilig en gezond werken trekken. Veelvoorkomende asbestbronnen hoeven dan niet langer door gespecialiseerde aannemers te worden gesaneerd. Woningcorporaties moeten daarbij zelf controles gaan uitvoeren, zo stelt Aedes. Om dit te bereiken worden de risico's van asbest en het belang van de borging van veilig en gezond werken gebagatelliseerd. Wij maken ons daarover ernstige zorgen. De opstelling van Aedes doet ook onrecht aan de werknemers in de branche die dagelijks in de asbestverwijdering aan de slag zijn en beschermd moeten worden tegen de risico's van asbest.

Er zijn voorbeelden waarin juist woningcorporaties het niet nauw nemen met hun rol als opdrachtgever, waar het gaat om veilig en gezond werken. Financiële risico's van het verwijderen van asbestbronnen worden in contracten afgewenteld op de (hoofd)aannemer. Daarom is een systeem nodig voor de borging van veilig en gezond werken door opdrachtgevers, werkgevers en werknemers in de asbestsanering. Dat vereist onafhankelijk toezicht.

Risicogericht asbestbeleid

De asbestverwijderingsbranche pleit al lange tijd voor een meer risicogericht asbestbeleid. Daarbij maken wij onderscheid tussen het arbeidshygiënische regime en het borgingsregime. Wij pleiten ervoor om in de certificatie-eisen te differentiëren in het arbeidshygiënische regime. Dat maakt de asbestverwijdering effectiever en efficiënter, maar met behoud van de borging van veilig en gezond werken door gecertificeerde bedrijven.

Soms zijn bepaalde arbeidshygiënische maatregelen niet nodig (bijvoorbeeld het bouwen van een containment en het dragen van adembescherming). Juist dan is borging van veilig en gezond werken extra belangrijk. Dat vraagt professionaliteit en vakmanschap van werkgevers en werknemers in de asbestsanering. Dit is geborgd in het systeem van de certificatie van bedrijven en personen die asbest verwijderen en de onafhankelijke eindbeoordeling uitvoeren na afronding van de sanering.

In de Kamerbrief van 27 september jl. geeft Staatssecretaris van Ark aan dat zij niet van plan is om het certificatiestelsel in te ruilen voor een alternatief stelsel. Wel komen er substantiële aanpassingen. De plannen van de Staatssecretaris sluiten aan bij de aanbevelingen in onze *"Position Paper Certificatiestelsel Asbest Veilig en gezond asbestverwijderen: behoud wat goed werkt en verbeter waar mogelijk"*.

Er moet nu wel echt worden doorgepakt!

Er zijn door ons concrete voorstellen gedaan die op korte termijn zullen leiden tot substantiële kostenverlaging, maar met behoud van (de borging van) het veilig en gezond werken. Het duurt te lang voordat deze voorstellen worden omgezet in concreet beleid. Gelukkig zijn er recent enkele van onze voorstellen overgenomen.

- In het gewijzigde Certificatieschema Asbest (dat per 1 april 2019 in werking treedt) zijn de eisen opgenomen voor het onderscheid tussen zogenoemde binnen- en buitensanering. Voor bepaalde hechtgebonden asbesttoepassingen die zijn gesitueerd in een gedeeltelijk open ruimte mag de verwijderingsmethode voor 'buitensaneringen' worden toegepast. Ook kunnen asbestrestanten onder een asbestdak in bepaalde gevallen in de buitensanering worden meegenomen.
- Verder is op 1 januari 2019 het Arbobesluit gewijzigd waardoor machinisten in de asbestverwijdering niet langer over het DAV certificaat hoeven te beschikken. Hiermee is een einde gekomen aan een onzinnige en onuitvoerbare regel, waartegen wij sinds 2012 strijden.

Helaas worden er ook nog steeds nieuwe regels bepaald die onnodig en onwerkbaar zijn:

- Zo moeten sinds 2017 volgens 'de letter van de wet' zogenoemde niet-hechtgebonden asbesttoepassingen en ernstig verweerde asbestplaten voorafgaand aan de verwijdering worden "geïmpregneerd (...) totdat deze verzadigd is". Een eis die praktisch niet werkt en waarvoor een wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt.
- De asbestverwijderingsbranche roept al bijna twee jaar om bij de sanering van asbestdaken een werkbak aan de hijskraan te mogen gebruiken. Door een onafhankelijk en deskundig instituut is vastgesteld dat deze werkmethode veilig en noodzakelijk is. Het toepassen van deze werkmethode kan ook een aanzienlijke kostenbesparing betekenen. Binnen de Tweede Kamer is hiervoor een breed draagvlak. Na anderhalf jaar is door de Staatssecretaris in september vorig jaar een wijziging van het Arbobesluit aangekondigd. Helaas is dit nog steeds niet geregeld en de inwerkingtreding per juli 2019 is onzeker. Dat veroorzaakt ernstige vertraging in de asbestdakensanering.

Vensterbanken

Voor het saneren van asbesthoudende vensterbanken hebben wij concrete voorstellen gedaan voor wijziging van het Certificatieschema Asbest. Bij het zorgvuldig verwijderen van bepaalde vensterbanken (die zonder breuk kunnen worden losgemaakt) is het bouwen van een containment en het dragen van adembescherming niet nodig, dat blijkt uit onderzoek van TNO. De borging dat deze werkmethode deskundig en zorgvuldig wordt uitgevoerd is cruciaal. Wij hebben daarom een voorstel gedaan aan SZW om dit per 1 april in het Certificatieschema op te nemen. Helaas hebben wij nog geen concrete reactie van SZW ontvangen.

Al geruime tijd spreken wij met SZW over deze kwestie. Ook gezien de situatie dat Aedes grote druk uitvoert op het Ministerie om regels snel aan te passen. SZW bezwijkt daarvoor en maakt afspraken met Aedes zonder betrokkenheid van werkgevers en vakbonden en zonder de procedures te volgen. Dat vinden wij zorgelijk.

Proportioneel asbestbeleid: wees zuinig op het risicobewustzijn over asbest

Aedes heeft onderzoek laten doen naar “gezondheidsrisico’s in verschillende asbestblootstellingssituaties en de kosten van bijbehorend beschermingsbeleid”². Eén van de conclusies is dat in veel situaties onduidelijk is wat de blootstelling aan asbest is en daarmee wat de bijbehorende gezondheidsrisico’s zijn. Hierdoor is het, aldus de onderzoekers, veelal niet mogelijk om vast te stellen wat proportionele veiligheidsmaatregelen zijn.

Het rapport krijgt uitgebreide media-aandacht, waarbij vooral Aedes als opdrachtgever aan het woord komt. Daarin worden de risico’s van asbest opnieuw sterk gebagatelliseerd. Wij zijn bezorgd over deze ongunstige opstelling van opdrachtgevers en wetenschappers die in opdracht van Aedes onderzoek doen.

Er is decennialang gewerkt aan het vergroten van het risicobewustzijn over asbest. Door de ongunstige stellingname van Aedes gaan we terug in de tijd. Bouwvakkers worden welhaast aangezet om zelf maar weer te gaan boren en zagen in asbest. Bij het werken aan een verantwoord risicogericht asbestbeleid hoort juist ook behoedzaamheid. Onnodige regels moeten worden afgeschaft, maar dat moet zorgvuldig en afgewogen gebeuren.

Het Aedes onderzoek is mede uitgevoerd door TNO. De rol en positie van TNO is opmerkelijk, omdat juist dit instituut aan de ‘wieg staat’ van het huidige asbestbeleid. Veel werkwijzen en maatregelen die in onze branche worden toegepast zijn ingevoerd op advies van dezelfde TNO.

Achtergrondinformatie

- ✓ <https://www.sloopaannemers.nl/themas-actueel/alles/-1402-veras-en-vvtb-doen-voorstel-voor-wijziging-werkmethode-asbesthoudende-vensterbanken/>
- ✓ www.sloopaannemers.nl/themas-actueel/alles/-1251-visie-van-de-asbestbranche-op-het-certificatiestelsel-asbest/
- ✓ www.sloopaannemers.nl/site/media/upload/files/1321_reactie-op-beleidsreactie-van-staatssecretaris-szw-over-certificatiestelsel-asbest-voam-vkba-veras-vvtb-fenelab-def_pdf_20181001150617.pdf
- ✓ www.sloopaannemers.nl/themas-actueel/asbestdossiers/-1335-inspraakreactie-wijziging-arbobesluit-inzake-nieuwe-regels-werkbakken-en-werkplatforms-aan-hijswerktuigen/

² Op korte termijn zullen wij inhoudelijk reageren op het rapport ‘Gezondheidsrisico’s in verschillende asbestblootstellingssituaties en de kosten van bijbehorend beschermingsbeleid’, ook in relatie tot beleid, wettelijke kaders en advies Gezondheidsraad (2010).

- ✓ www.sloopaannemers.nl/themas-actueel/alles/-1268-aedes-verdraait-de-feiten-over-asbestsanering-om-geld-te-besparen/